

भारतीय-विद्या-भवनम्, मुम्बई - ७

(सरल - संस्कृत - परीक्षा - विभागः)

संस्कृत-बालबोधः

SAMSKRITA BALABODHA

(समयः १०.३० तः १२.३०)

(पूर्णाङ्कः ५०)

सूचना : दो अङ्क सुलेख के लिए सुरक्षित हैं ।

(Two marks are reserved for good handwriting.)

प्र. १. किन्हीं पन्द्रह वाक्यों का हिन्दी/अंग्रेजी/माध्यमभाषा में अनुवाद कीजिए । १५

Translate any fifteen sentences into Hindi/English/Medium language.

- (१) यानं तत्र नय। (२) अहं मम गृहे सुखेन निवसामि। (३) रविवासरे विद्यालयस्य अवकाशः भवति। (४) अहं वृक्षेषु जलं सिञ्चामि। (५) अनन्तरं सः गृहम् आगच्छति। (६) तत्र अनेके पक्षिणः आगच्छन्ति। (७) सः वेगेन धावति। (८) त्वम् एकं पत्रं लिख। (९) पश्चात् सः उपवनं गच्छति। (१०) सः प्रथमं दुग्धं पिबति पश्चात् पुस्तकं पठति। (११) त्वं पाठशालां कदा गच्छसि? (१२) पञ्चवादानात्परम् अवकाशः भवति। (१३) गृहं सत्वरम् आगच्छ। (१४) मम गृहे माता, पिता, भ्राता च निवसन्ति। (१५) मम गृहं समीपे एव अस्ति। (१६) ततः देवं पश्यामि नमामि च। (१७) बालकाः तत्र क्रीडितुं गच्छन्ति। (१८) जनाः उपवनेषु भ्रमणार्थं गच्छन्ति।

प्र. २. किन्हीं दस वाक्यों का संस्कृत में अनुवाद कीजिए । १०

Translate any ten sentences into Sanskrit.

- (१) सदा सत्य बोलो। (२) फल मीठे होते हैं। (३) भोजन जल्दी मत कर। (४) मैं भी एक पत्र लिखता हूँ। (५) शाम को तुम कहाँ जाते हो? (६) बालक उद्यान में जाते हैं। (७) मेरा घर बहुत सुन्दर है। (८) वहाँ अनेक प्रकार के वृक्ष हैं। (९) मैं घर जाता हूँ। (१०) मैं बगीचे में घूमने जाता हूँ। (११) मोर वहाँ नृत्य करता है। (१२) यह मेरी पाठशाला है।

(1) Always speak the truth. (2) Fruits are sweet. (3) Do not take meals quickly. (4) I am also writing a letter. (5) Where do you go in the evening? (6) The children go to the garden. (7) My house is very beautiful. (8) Many types of trees are there. (9) I am going home. (10) I am going to the garden for walking. (11) Peacock is dancing there. (12) This is my school.

प्र. ३. किन्हीं दो श्लोकों का हिन्दी/अंग्रेजी/माध्यमभाषा में अनुवाद कीजिए । ८
Translate any two verses into Hindi/English/Medium language.

- (१) सुन्दरोऽपि सुशीलोऽपि कुलीनोऽपि महाधनः ।
शोभते न विना विद्यां विद्या सर्वस्य भूषणम् ॥
- (२) सुखमापतितं सेव्यं दुःखमापतितं तथा ।
चक्रवत्परिवर्तन्ते दुःखानि च सुखानि च ॥
- (३) चिन्तनीया हि विपदामादौ एव प्रतिक्रिया ।
न कूपखननं युक्तं प्रदीप्ते वह्निना गृहे ॥

प्र. ४. किन्हीं पाँच सूक्तियों का अर्थ हिन्दी/अंग्रेजी/माध्यमभाषा में लिखिए । ५
Write the meaning of any five wise sayings in Hindi/English/Medium language.

- (१) जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी । (२) अतितृष्णा विनाशाय । (३) कायः सर्वस्य वल्लभः । (४) गतस्य शोकः न कर्तव्यः । (५) बलीयसी केवलम् ईश्वरेच्छा । (६) मूर्खस्य नास्ति औषधम् ।

प्र. ५. किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर संस्कृत में दीजिए । ५
Answer any five questions in Sanskrit.

- (१) कस्य समो व्याधिः नास्ति ? (२) कस्य समो रिपुः नास्ति ? (३) अयं निजः परो वेति केषां गणना भवति ? (४) का विनाशाय ? (५) पात्रत्वात् किम् आप्नोति जनः ? (६) के दूरतः रम्याः ?

प्र. ६. किन्हीं पाँच रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए । Fill in the blanks (any five). ५

- (१) स्थितिरुच्चैः पयोदानां पयोधीनामधः । (२)परमो धर्मः ।
(३) विद्वत्त्वञ्च नृपत्वञ्च नैव तुल्यं..... । (४) चिन्तनीया हि विपदां आदौ एव..... ।
(५) उदारचरितानां तु..... । (६) अतितृष्णा..... ।

